

100 LET KLOKNEROVA ÚSTAVU

100 YEARS OF THE KLOKNER INSTITUTE

Tereza Nedvěďová

Kloknerův ústav patří bezesporu k jednomu z nejstarších vědecko-výzkumných pracovišť svého druhu v České republice a ve střední Evropě. V roce 2021 slaví své mimořádné jubileum, tedy 100leté výročí od svého založení.

The Klokner Institute is undoubtedly one of the oldest scientific research institutes of its kind in the Czech Republic and Central Europe. In 2021 it celebrates its extraordinary jubilee, i.e. the 100th anniversary of its foundation.

1

Historie a 2. světová válka

Historie Kloknerova ústavu se začala psát již v roce 1912, kdy profesorský sbor České vysoké školy technické podal oficiální návrh na zřízení svého stavebně inženýrského ústavu. Prvotní návrh na zřízení nebyl podpořen z důvodu nedostatku financí. Díky iniciativě Františka Kloknera se v roce 1918 plán na zřízení ústavu stal opět předmětem diskuzí a setkal se již s úspěchem – počátkem roku 1921 byl oficiálně zřízen Výzkumný ústav stavebně inženýrský. Prvním přednostou nebyl samozřejmě nikdo jiný než František Klokner.

2

V prvních dvou desetiletích své existence měl ústav zázemí v dřevěném pavilonu na Karlově náměstí 14, který byl do Prahy přepraven z bývalého uprchlického tábora v Chocni. V prostorách pavilonu se podařilo velmi brzy vybudovat zkušebnu a šest pracoven a laboratoří, které byly sdílené s dalšími vysokoškolskými ústavu.

Od počátku existence ústavu vyvíjel František Klokner popularizační aktivity. Pod jeho záštitou se konaly propagační přednášky, publikovaly se odborné články v novinách a ke spolupráci se začaly oslovovat průmyslové

společnosti z tehdejšího Československa. Díky podpoře strojírenských a stavebních firem se instituce začala stávat méně závislou na státních finančních prostředcích. Vzhledem ke sdíleným a stísněným prostorám dřevěného pavilonu přestaly být prostory dostačující. Ústav, díky své oblibě u průmyslových partnerů, stále více vzkvétal a zvyšoval své nároky na vybavení i na zaměstnance. Proto v roce 1926 vedení výzkumného ústavu předložilo návrh na zřízení nové a samostatné budovy, do které by se mohl ústav přestěhovat. K přesunu ústavu došlo v roce 1935. Nejsložitější na celé logistické operaci bylo především zajistit přesun velmi těžkých strojů. Ten se nakonec uskutečňoval v pozdních večerních hodinách za pomoci tří párů speditérských koní.

Přibližně pět let od přesunu do dejvického areálu přebírá vedení ústavu žák Františka Kloknera, Bedřich Hacar, který předtím působil jako zástupce přednosty. Jeho nástup do funkce mu neulehčoval fakt, že od roku 1939 byl ústav, stejně jako další součásti ČVUT, uzavřen a jeho prostory byly obsazeny jednotkami SS. Představitelé protektorátní strany si však brzy začali uvědomovat potenciál některých součástí

1912

František Klokner navrhl zřídit Výzkumný ústav hmot a konstrukcí stavebních při ČVUT v Praze.

1926

Vedení výzkumného ústavu předložilo návrh na zřízení nové samostatné budovy.

1919

Návrh byl obnoven a schválen Ministerstvem školství a národní osvěty.

1921

Ve stísněných prostorách dřevěného pavilonu univerzitního areálu na Karlově náměstí byla v září zahájena činnost Výzkumného ústavu hmot a konstrukcí stavebních pod vedením Františka Kloknera.

1935

Ústav se stěhuje do nově zřízeného areálu ČVUT v Šolínově ulici v Dejvicích.